N:o 1/1941.

STORA UTSKOTTETS betänkande N:o 1/1941 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om kommunal vallag för landskapet Åland.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande N:o 1/1941, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Stora utskottet, som till alla delar omfattar lagutskottets förenämnda betänkande, får med anledning härav vördsamt föreslå

att landstinget ville antaga nedanstående landskapslag om kommunala val i landskapet Åland.

"På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om kommunala val i landskapet Åland.

Kap. I.

Röstningsområden och valmyndigheter.

§ 1.

rlag 21/2 -25
llag 14/7 -25

Ordinarie val av fullmäktige, varom stadgas i kommunallagen för landskommunerna i landskapet Åland och landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, skall vidtaga den 4 december och slutföras samma eller, om fullmäktige så bestämma, följande dag.

Om förrättande av fyllnadsval stadgas i § 45.

§ 2.

rlag 27/11 -17

Varje kommun utgör en valkrets och skall av fullmäktige indelas i röstningsområden enligt samma grunder, som gälla beträffande val av landstingsmän.

Denna indelning skall, även om besvär mot beslut i ärendet anförts, förbliva gällande, tills utslag i saken vunnit laga kraft.

§ 3.

rlag 21/2 -25
llag 13/7 "

För valets förrättande utse fullmäktige i juni månad av det år, varunder val av fullmäktige skall verkställas, bland kommunens valbara medlemmar en centralnämnd, bestående av en ordförande och fyra ledamöter, av vilka fullmäktige förordna en till viceordförande, jämte fyra ersättare samt, där kommunen är indelad i röstningsområden, särskilt för varje sådant område en valnämnd, bestående av en ordförande och två ledamöter, av vilka fullmäktige förordna den ena till viceordförande, jämte tre ersättare; och fortgår tiden för deras uppdrag, till dess nya nämnder utsetts.

Dör ordförande, ledamot eller ersättare i central- eller valnämnd eller avgår han till följd av bortflyttning eller annan laga orsak, innan tiden för hans befattning är ute, skall fyllnadsval verkställas.

Kap. II.

Vallängd.

§ 4.

rlag 21/2-25
llag 14/7 "
§ 5 vallag
för Ål 20/8
-24.

För varje röstningsområde skall inom augusti månad vallängd upprättas av områdets valnämnd. I vallängden införas enligt årets mantalslängd samtliga inom röstningsområdet bosatta medlemmar av kommunen, vilka före ingången av det löpande året fyllt tjuguett år. Är omständighet veterlig, som utesluter någon i längden antecknad person från valrätt, skall därom antecknas vid hans namn i längden. Valnämnden bör underskriva vallängden.

Är staden Mariehamn indelad i röstningsområden, ankommer det å magistraten att för varje sådant område upprätta erforderlig vallängd; och gälle för övrigt beträffande magistraten vad i §§ 5, 6 och 7 stadgas om vallängd.

Vederbörande mantals- eller häradsskrivare skall det år, då val av fullmäktige skall verkställas, före augusti månads ingång emot stadgad avgift till valnämnd översända förteckning över alla enligt det löpande årets mantalslängd inom röstningsområdet bosatta personer, vilka fyllt tjuguett år. Förteckningen införes på vederbörligen fastställda blanketter.

Vederbörande prästerskap och församlingsföreståndare samt mantals- och häradsskrivare, länsman och stadsfiskal äro skyldiga att lämna valnämnd erforderliga upplysningar.

§ 5.

rlag 27/11-17

Vallängd skall från och med den 1 september till och med den 15 i samma månad vara å lämpligt ställe inom röstningsområdet under behörig tillsyn framlagd för granskning, varom bör tillkännagivas i den ordning, som angående kommunala tillkännagivanden är gällande.

§ 6.

rlag 17/11-17

Har röstberättigad medlem av kommunen utelämnats från vallängden och vill han begära rättelse, framställe sitt yrkande skriftligen eller muntligen vid valnämndens sammanträde den 2 oktober eller ingive därförinnan sitt yrkande på rättelse, skriftligen avfattat, till valnämndens ordförande. Förmenar någon, att annan person obehörigen upptagits i vallängden, och vill han begära rättelse, skall yrkande om rättelse skriftligen inlämnas till valnämdens ordförande senast den 20 september.

Innehåller skrift yrkande, att någon i vallängden upptagen skall avföras från längden, utfärde ordföranden senast den 24 september

tillkännagivande härom till denne med anvisning, att han är i tillfälle att å angivet ställe taga del av skriften och senast under förloppet av september månad till valnämnden ingiva skriftlig förklaring.

Sådant tillkännagivande inlämnas till postbefordran under omslag, varå emottagarens namn och boningsort äro tecknade; dock är valnämnden obetaget att även på annat sätt tillställa honom detsamma. Tillkännagivandet skall dessutom anslås å anslagstavlan för kommunala tillkännagivanden.

Anmärkningar mot vallängd föredragas och avgöras vid valnämndens sammanträde den 2 oktober.

Den, som icke nöjes åt valnämnds beslut, söke däri före den 15 oktober ändring hos länsstyrelsen i landskapet Åland, vilken det åligger att ofördröjligen upptaga ärendet till behandling, delgiva valnämnden sitt utslag i ärendet. Utslaget skall av nämnden kungöras genom anslag, på sätt i mom. 3 är stadgat.

Uti länsstyrelsens utslag får ändring sökas i Högsta förvaltningsdomstolen senast inom trettio dagar efter den dag länsstyrelsens utslag gavs, denna dag dock oräknad, och lände därvid till efterrättelse, vad om sådant ändringssökande i allmänhet är stadgat, likväl sålunda, att besvär även må inom besvärstiden inlämnas till länsstyrelsen i landskapet Åland för a tt därifrån vidare befordras

Högsta förvaltningsdomstolen äger genom länsstyrelsen i landskapet Åland till valnämnden överstyra sitt i saken givna utslag.

§ 7.

rlag 21/2-25
lag 14/7 -25

Har ej yrkande om ändring i vallängden inom föreskriven tid gjorts hos valnämnden, teckne denna å längden intyg, att densamma äger laga kraft. Har ändringsyrkande framställts, skall valnämnden, sedan dess beslut i anledning av yrkandet vunnit laga kraft eller slutligt utslag på anförda besvär kommit nämnden till handa, i vallängden införa av nämnda beslut eller utslag påkallade rättelser, varefter vallängden åtecknas intyg, att den, sålunda rättad, skall vid valet lända till efterrättelse. Dock må icke valförrättningen hindras eller dess upphävande föranledas därav, att slutligt utslag i anledning av påyrkad rättelse av vallängden icke före valdagen hunnit givas eller bringas till valnämndens kännedom.

Kap. III.

Valmansföreningar och valförbund

§ 8.

rlag 24/3-33 Hava valberättigade medlemmar av valkrets till ett antal av mins 15 i en av dem undertecknad skrift enats att vid utsatt val rösta på en eller flera i skriften nämnda personer, vare sådan valmansförening berättigad att hos centralnämnden anhålla, att föreningens kandidatlista offentliggöres och införes i den valsedel, som skall användas vid valet. Samma person må ej underteckna flera än en sådan skrift; har detta skett, bör centralnämnden från samtliga skrifter avlägsna hans underskrift.

Skrift, varigenom valmansförening bildas, skall vara dagtecknad och innehålla bemyndigande för en medlem av föreningen att vara dess ombudsman och för en annan att vara dennes ersättare, ävensom kandidatlista, vilken får upptaga högst dubbelt så många namn som det antal fullmäktige, vilket bör vid valet utses, och skola kandidaternas namn samt yrke eller syssla tydligt angivas.

§ 9.

rlag 3/12-37 Anhållan om offentliggörande av valmansförenings kandidatlista göres skriftligen av ombudsman hos centralnämnden senast den 25 oktober före klockan tolv. Ansökan skall åtföljas av den skrift, varigenom valmansföreningen bildats. I ansökan skall ombudsmannen försäkra, att de personer, vilkas namn ingå såsom underskrifter å sagda skrift, äro valberättigade inom kommunen, så ock att de egenhändigt undertecknat skriften.

Upptager valmansförenings kandidatlista person, som jämväl är annan valmansförenings kandidat, vare han berättigad att få sitt namn avlägsnat från listan, såframt han icke är medlem av valmansföreningen eller eljest lämnat sitt medgivande att av föreningen uppställas såsom kandidat. Ansökan om sådan ändring av valmansföreningens kandidatlista skall skriftligen göras av den, som påyrkat ändringen, hos centralnämnden senast den 1 november före klockan tolv.

§ 10.

rlag 3/12-37 Valmansföreningar, vilka vilja med varandra samverka för valet, kunna sammansluta sig till ett valförbund. Om anslutning till valförbund besluter envar valmansförening; valmansförening likväl obe-

taget att i den skrift, varigenom föreningen bildats, eller genom särskilt bemyndigande uppdraga åt en eller flera av sina medlemmar att å föreningens vägnar därom fatta beslut.

Valförbund bildas sålunda, att därtill anslutna valmansföreningar härom gemensamt upprätta en skriftlig överenskommelse, i vilken bör upptagas ordningsnummern för föreningarnas kandidatlistor och som å valmansföreningarnas vägnar undertecknas av dessas ombudsmän. Envar ombudsman skall till sin namnunderskrift foga anteckning om ordningsnummern för den av honom företrädda valmansföreningens kandidatlista. Överenskommelsen skall jämväl innehålla bemyndigande för en av undertecknarna att vara valförbundets ombudsman och för en annan att vara dennes ersättare. I överenskommelsen må för valförbundet föreslås viss rubrik, varom dock centralnämnden äger slutligt bestämma.

Överenskommelsen skall av valförbundets ombudsman inlämnas till centralnämnden senast den 4 november före klockan tolv. ——————

——Tillika skall till nämnden ingivas valmansföreningarnas beslut om anslutning till valförbundet, eller, där förening uppdragit åt vissa av sina medlemmar att härom besluta, det åt dessa givna bemyndigandet, såvitt detsamma ej ingår i den skrift, varigenom valmansföreningen bildats, ävensom sagda medlemmars beslut angående anslutning till valförbundet.

Valmansförening må icke ingå i flera än ett valförbund.

Kap. IV.

Centralnämnds förberedande åtgärder för valet samt valsedel.

§ 11.

rlag 21/2-25 Centralnämnden skall till kännedom meddela, huru många fullmäktige vid det förestående valet skola utses, av vem till valet hörande handlingar emottagas samt när och var de böra till vederbörande inlämnas.

Tillkännagivandet skall ske i den ordning, som beträffande övriga kommunala tillkännagivanden är gällande, samt genom anslag i centralnämndens samlingsrum.

§ 12.

rlag 3/12-37 Centralnämnden sammanträder den 15 och 27 oktober, den 4 november samt senast dagen efter valet. Vid behov sammanträder nämnden även den 1, 10 och 12 november samt å andra dagar, då ärendenas

handläggning sådant påkallar.

Den 15 oktober utfärdar centralnämnden de i § 11 omförmälda meddelanden.

Den 27 oktober upptager nämnden till granskning och förser med ordningsnummer de ansökningar och kandidatlistor, som för valmansföreningarna inlämnats, och meddelar dem de valberättigade till kännedom genom anslag i centralnämndens samlingsrum. Finnes ansökan icke vara behörigen gjord eller valmansförening icke lagligen bildad, skall centralnämnden meddela ombudsmannen underrättelse att ansökningen avslagits och uppgiva skälen för avslaget. Tillika böra handlingarna till ombudsmannen återställas. Var orsaken till avslaget den, att ansökan icke varit behörigen gjord eller valmansförening icke lagligen bildats, vare ombudsmannen befogad att ännu inom fyra dagar därefter ånyo inlämna handlingarna, behörigen rättade. Dock må rättelse icke äga rum i det fall, a) att den skrift, varigenom valmansföreningen bildats, ej är undertecknad av erforderligt antal valberättigade medlemmar; b) att den person, som inlämnat ansökningen, icke är behörig att företräda föreningen; samt c) att ansökningen inlämnats sentida eller inkommit i annan än härför stadgad ordning.

Den 1 november granskar nämnden de ändringar, vilka ombudsman vidtagit på grund av den honom enligt mom. 3 tillkommande rätt. Samma dag föredragas inkomna ansökningar om sådan ändring av valmansförenings kandidatlista, som i § 9 mom. 2 omförmäles; börande valmansföreningens ombudsman, innan ärendet till slutlig prövning upptages, beredas tillfälle att varda i saken hörd.

Den 4 november ingår nämnden i granskning av inkomna handlingar angående bildande av valförbund. Finnas dessa icke vara behörigen avfattade eller valförbundet icke vara lagligen bildat, skall nämnden utan dröjsmål skriftligen meddela valförbundets ombudsman, att valförbundet eller viss valmansförenings anslutning till detsamma ej kunnat godkännas samt uppgiva skälen för avslaget. De felaktigheter, som föranlett avslaget, kunna inom fyra dagar därefter rättas genom åtgärd av ombudsmannen. Dock må rättelse icke äga rum i det fall, a) att överenskommelse, varigenom valförbundet bildats, icke undertecknats av vederbörande valmansförenings ombudsman; b) att beslut om valmansförening om anslutning till valförbund eller bemyndigande för vissa personer att å föreningens

vägnar härom besluta, icke undertecknats av föreningens samtliga medlemmar; c) att obehöriga personer deltagit i beslut om valförbundets bildande, d) att den persoh, som inlämnat handlingarna, icke är behörig att företräda valförbundet; e) att valförbundets ombudsman icke inlämnat överenskommelseskriften eller föreskriven utredning angående valmansföreningarnas anslutning till förbundet; ävensom f) att handlingarna inlämnats sentida eller i annan än härför stadgad ordning.

Den 10 november granskar nämnden de ändringar, vilka valförbundets ombudsman med stöd av föregående moment vidtagit i handlingarna angående bildande av valförbund.

Har valmansförenings anslutning till valförbund avslagits, skall centralnämnden på därom av valmansföreningens ombudsman gjord skriftlig anmälan, som bör inlämnas till nämnden senast den 12 november före klockan tolv [illegible] utesluta föreningens kandidatlista från den valsedel, som skall vid valet användas. Sådan anmälan kan ske antingen i den skrift, varigenom föreningen bildats, i stöd av ett åt ombudsmannen givet bemyndigande, eller på grund av en till anmälan fogad skriftlig förklaring, undertecknad av mer än hälften av föreningens medlemmar, och vari ombudsmannen bemyndigats att vidtaga nämnda åtgärd. I senare fallet bör ombudsmannen i anmälan försäkra, att underskrifterna i sagda förklaring tillkommit genom egenhändig namnteckning.

§ 13.

rlag 3/12-37 Har endast en kandidatlista blivit för valet godkänd, verkställes icke särskild valförrättning, utan förfare centralnämnden såsom i § 28 mom. 1 säges.

Därest två eller flera kandidatlistor för valet godkänts bör centralnämnden sammanställa den valsedel, som skall vid valet användas och i vilken de lagligen bildade valmansföreningarnas kandidatlistor intagas sålunda ordnade, att till samma valförbund hörande kandidatlistor i nummerföljd förenas under gemensam rubrik och avskiljas från andra listor på sådant sätt, att det tydligt framgår, vilka kandidatlistor som höra till varje valförbund. Valförbundens inbördes ordningsföljd inom sammanställningen bestämmes genom lottning och de utom valförbund stående kandidatlistorna intagas sist å valsedeln, ordnade efter ordningsnummer.

Valsedeln må ej innehålla annat än gemensam rubrik, utvisande för vilket val densamma uppgjorts, valförbundens rubriker, envar tryckt ovanför vederbörande valförbunds ram, ävensom samtliga kandidatlistor med deras ordnings-nummer.

Valsedeln bör meddelas de valberättigade till kännedom på enahanda sätt som övriga kommunala tillkännagivanden samt genom anslag i centralnämndens samlingsrum. Sådana valsedlar skola även, genom centralnämndens försorg makulerade, såvitt möjligt tillställas varje valmansförenings ombudsman i så många exemplar, som det finnes undertecknare å den skrift, varigenom valmansföreningen bildats.

§ 14.

rlag 27/11-17 Centralnämnd tillkommer att härefter skyndsamt låta mångfaldiga valsedeln samt att under omslag, med påteckning om antalet, tillsända valnämnden i varje röstningsområde nödigt antal sådana valsedlar.

Kap. V.

Val.

§ 15.

-"- Valförrättningen skall i varje röstningsområde vidtaga valdagen klockan nio och fortgå till klockan tjugu eller ock senare, om valnämnden finner det nödigt, med avbrott en gång under dagen av högst två timmar enligt valnämndens bestämmande.

Arbetsgivare eller hans ställföreträdare bör ordna arbetet så, att i hans tjänst anställda personer icke hindras att sin valrätt utöva; bryter han häremot, straffes med böter.

§ 16.

-"- Å röstningsområdets valnämnd ankommer att vidtaga alla för valförrättningen erforderliga anordningar ävensom tillse, att i vallokalen nödigt antal kopior av valsedeln finnes till påseende.

Särskilt skola sådana åtgärder vara vidtagna, att icke någon må utfå valsedel, innan han befunnits valberättigad, så ock att galman har tillfälle att under fullt bevarande av valhemligheten i sin valsedel utmärka, huru han röstar, och att härför nödiga tillbehör finnas att tillgå.

Valnämnden föranstalte ock, att tillräckligt rymlig plats invid valrummet finnes anvisat för de valmän, vilka avvakta sin tur att inkomma i valrummet, och att denna plats avstänges vid det klock-

slag, då valförrättningen enligt tillkännagivande skall om aftonen avbrytas eller qvslutas. Sker uppehåll under dagen, beror qv valnämnden, huruvida platsen skall avstängas.

§ 17.

rlag 27/11-17 Inom eller invid vallokal må tal ej hållas, ej heller tryckta eller skrivna upprop anslås eller till de väljande utdelas.

§ 18.

-"- Vid valförrättningen skall ordföranden i röstningsområdets valnämnd omedelbart innan röstningen börjar, visa de närvarande, att valurnan är tom, samt sedan öppna det omslag, vari de nämnden tillsända valsedlarna äro insatta.

§ 19.

rlag 27/11-17 Valman, som vill utöva sin valrätt, anmäle sig hos röstningsområdets valnämnd för erhållande av valsedel.

§ 20.

-"- Vid valet skall den väljande med ett streck utmärka den kandidatlista, för vilken han vill avgiva sin röst.

Valman äge icke rätt att på något sätt förändra den i valsedeln intagna kandidatlista. för vilken han vill avgiva sin röst.

§ 21.

rlag 27/11-17 Sedan valman gjort för röstning nödig anteckning, skall han till valnämnden framlämna valsedeln hopviken för att avstämplas, och insätta därpå den stämplade valsedeln i valurnan.

§ 22.

-"- Efter det valman inlagt valsedeln i urnan, skall i vallängden utmärkas, att han utövat sin valrätt.

§ 23.

-"- Göres uppehåll i valförrättningen, skall valurnan förseglas med ordförandens och minst en ledamots i valnämnden sigill samt sättas i säkert förvar. När förrättningen därefter fortsättes, bör nämnden, innan förseglingen borttages, förvissa sig om, att sigillen äro obrutna.

Innan uppehåll i förrättningen sker eller röstningen förklaras avslutad, skola alla före det i sådant avseende bestämda klockslaget tillstädeskomna valmän äga rätt att rösta.

§ 24.

-"- Så snart röstningen avslutats, uttagas de avgivna valsedlarna ur

urnan och räknas oöppnade. Likaledes räknas antalet av de personer, vilka enligt anteckningarna i vallängden utövat valrätt.

Samtliga avgivna valsedlar inläggas härefter i hållbart omslag, vilket ordföranden och minst en ledamot i valnämnden böra omsorgsfullt försegla med sina sigill.

Å omslaget tecknas sedan påskrift till centralnämnden samt uppgift om innehållet.

§ 25.

rlag 27/11-17 Kan ej räkning av avgivna valsedlar genast ske, av anledning att tiden är långt framskriden, förfares med valurnan, såsom i § 23 är sagt, och verkställes de avgivna valsedlarnas räkning och insättande i omslag följande dag.

-"-

§ 26.

Vid valförrättningen föres av en medlem i röstningsområdets valnämnd protokoll, vari antecknas dagen för förättningen, de närvarande medlemmarna i nämnden, klockslagen, då förrättningen vidtog, uppehåll däri skedde och röstningen förklarades avslutad, ävensom antalet avgivna valsedlar och personer, som utövat valrätt, varjämte de vid omslagets försegling begagnade sigillen avtryckas i protokollet.

Förrättningen avslutas med protokollets uppläsande och anteckning därå av valnämndens ordförande, att protokollet är riktigt, varefter protokollet insättes i omslag med påskrift, ställd till centralnämnden.

§ 27.

Ordföranden och en ledamot i röstningsområdets valnämnd skola gemensamt, så snart ske kan, antingen personligen eller genom posten till centralnämnden frambefordra ej mindre de i § 24 nämnda valsedlar än ock, under särskilt omslag, valprotokollet.

Kap. VI.

Röstberäkning och fastställande av valresultatet.

§ 28.

rlag 3/12-37 Har blott en kandidatlista blivit för valet godkänd, anses denna hava vunnit valmännens enhälliga anslutning, och förklara centralnämnden vid sammanträde den 4 december för valda så många av kandidatlistans valbara kandidater, räknat från listans början, som skola vid valet utses.

Har särskild valförrättning ägt rum, bör röstnäkningen vidtaga

senast dagen efter valet samt så snart som möjligt slutföras.

Då rösträkningen skall begynna, öppnas de från varje särskilt röstningsområde till centralnämnden inkomna valsedlarnas omslag, räknas däri befintliga valsedlar och jämföres antalet med det i valnämndens protokoll antecknade.

Därefter skola valsedlarna öppnas och ordnas sålunda, att till en röstgrupp förenas de sedlar, i vilka väljaren avgivit sin röst för samma kandidatlista.

§ 29.

rlag 27/11-17 Är någon av dem, på vilka valman röstat, icke valbar eller icke med tydlighet betecknad, gälle likväl valmannens röst för de övriga.

Har valman å valsedeln utmärkt flera än en kandidatlista,

eller försett valsedeln med sin namnteckning eller med annat till saken icke hörande märke,

eller använt annan än sådan valsedel, som hos valnämnden uttagits,

eller befinnes vederbörande valnämnds stämpel icke å valsedeln, vare sådan valsedel ogiltig.

§ 30.

rlag 24/3-33 Röstgrupps röstetal utgöres av de för densamma godkända valsedlarnas antal.

Valsedlar, som avgivits för kandidatlistor, hörande till samma valförbund, bilda en förenad röstgrupp, vars röstetal utgöres av summan av röstetalen för de till förbundet anslutna valmansföreningarna.

§ 31.

rlag 27/11-17 Varje förenad eller ensamstående röstgrupps röstetal delas i tur och ordning med ett, två, tre och så vidare, efter behov, högst med det tal, som anger antalet av röstgruppens kandidater.

De sålunda erhållna kvoterna upptecknas ordnade i följd efter storlek, börjande med den största, och vid varje kvot antecknas, ur vilken förenad eller ensamstående röstgrupps kvoter den tagits. Lika stora kvoters inbördes ordning avgöres genom lottning.

Från början av denna kvotföljd avskiljas lika många tal som antalet av de fullmäktige, vilka skola utses vid valet.

§ 32.

rlag 27/11-17 Envar förenad eller ensamstående röstgrupp äger att bland fullmäktige fylla lika många platser som antalet av de för densamma jäm-

likt § 31 mom. 3 avskilda kvoter.

§ 33.

rlag 27/11-17 Från ensamstående röstgrupps kandidatlista avskiljas, utgående från dess början, lika många kandidaters namn, som röstgruppen jämlikt § 32 tillkommer platser bland fullmäktige, och äro dessa kandidater till fullmäktige utsedda.

§ 34.

rlag 21/2-25 Förenad röstgrupp tillkommande platser bland fullmäktige fördelas mellan de till röstgruppen hörande enkla röstgrupperna, på sätt i §§ 31, 32 och 33 stadgas, varvid varje röstgrupps röstetal i sin tur delas med ett, två, tre och så vidare, de erhållna kvottalen ordnas i följd efter sin storlek samt från denna kvotföljd, utgående från dess början, avskiljas så många kvottal, som antalet av de platser den förenade röstgruppen äger fylla bland fullmäktige, och tillkommer varje enkel röstgrupp så många platser bland fullmäktige, som kvottal blivit för densamma avskilda.

§ 35.

rlag 27/11-17 Kandidat, vars namn avskilts från två eller flera kandidatlistor, anses vald för den enkla röstgrupp, å vars kandidatlista hans namn i avseende å ordningen tidigare förekommer. Intager hans namn å två eller flera kandidatlistor i avseende å ordningen samma plats, anses han vald för den enkla röstgrupp, vars röstetal är större, men om deras röstetal äro lika, avgör lotten.

§ 36.

rlag 27/11-17 Då röstgrupp genom tillämpningen av stadgandena i § 35 förlorat fullmäktig, som ansetts vald för densamma, inträder å hans plats såsom fullmäktig röstgruppens förste ännu icke valde kandidat.

Skall detta stadgande tillämpas på två eller flera röstgrupper, begynnes från den enkla röstgrupp, vars röstetal är störst, och fortsättes i ordningsföljd enligt röstgruppernas storlek.

§ 37.

rlag 24/3-33 Om vid tillämpningen av stadgandena i § 31 mom. 3 samt §§ 34 eller 36 nödigt antal namn icke finnes å röstgrupps kandidatlista, fylles ledig vorden plats, där röstgruppen hör till förenad röstgrupp, ur den röstgrupp, vars kvottal närmast hade avskilts, om det i § 34 omnämnda avskiljandet av kvottal hade fortsatts, och, där röstgruppen är ensamstående, ur den röstgrupp, vars kvottal närmast

hade kommit att avskiljas. om det i § 31 omnämnda avskiljandet av kvottal hade fortsatts. Lag samma vare, då förenad röstgrupps samtliga kandida-ter redan blivit såsom valda avskilda.

Därest icke alla de platser, som bort genom valet besättas, kunna med tillämpning av ovanstående bestämmelser fyllas, förblir fullmäktiges antal tillsvidare ofullständigt.

§ 38.

rlag 24/3-33 Till ersättare för fullmäktige utses för varje enkel röstgrupp lika många kandidater, som de för röstgruppen valda fullmäktiges antal utgör, dock minst två, och avskiljas för detta ändamål från varje enkel röstgrupps kandidatlista i ordningsföljd framåt så många namn, som gruppen äger utse ersättare, med förbigående endast av namnen på de kandidater, vilka redan äro valda till fullmäktige eller ersättare.

Förslår icke antalet av ensamstående röstgrupps kandidater till besättande av alla de ersättareplatser, som enligt mom. 1 skulle tillkomma densamma, förblir antalet ersättare, som borde för röstgruppem utses, ofullständigt.

Finnes för en eller flera, till förenad röstgrupp hörande enkla röstgrupper icke nödigt antal kandidater för besättande av samtliga enkel röstgrupp tillkommande ersättareplatser, utses för den förenade röstgruppen så många gemensamma ersättare, som det bristande antalet ersättare inom de enskilda röstgruppe rna sammanlagt utgör. I sådant avseende fortsättes avskiljandet av kvoter från den i § 34 omförmälda kvotföljden, och vid varje kvot antecknas från den enkla röstgrupps kandidatlista, ur vars kvoter den tagits, den första kandidat, som ännu icke valts till fullmäktig eller ersättare eller tidigare antecknats enligt detta moment. Av de sålunda antecknade kandidaterna utses i ordningsföljd nödigt antal gemensamma ersättare för den förenade röstgruppen. Kan ej fullt antal ersättare sålunda erhållas. förblir antalet gemensamma ersättare för den förenade föstgruppen ofullständigt.

§ 39.

rlag 27/11-17 Då uppehåll i röstberäkningen sker, skola samtliga valsedlar och uträkningar hållas så förvarade, att icke någon utom centralnämnden stående person har tillgång till desamma.

§ 40.

-"- Vid den röstberäkning, som verkställes av centralnämnden, föres

protokoll, i vilket särskilt skall antecknas antalet ogiltiga valsedlar inom varje röstningsområde samt de personer, vilka blivit valda, och de för varje röstgrupp valda ersättarena enligt ordningsföljd. Till protokollet bifogas alla vid uträknandet av valresultatet uppkomna uträkningar, vilka skola av ordföranden i centralnämnden genomdragas, förseglas och förvaras tills nyval ägt rum.

§ 41.

rlag 27/11-17 Vid centralnämndens sammanträden för räknande av valsedlarna och fastställande av valresultatet skola valmansföreningarnas ombudsmän äga rätt att närvara.

§ 42.

rlag 21/2-25 Valresultatet skall av centralnämnden kungöras på enahanda sätt, som övriga kommunala tillkännagivanden offentliggöras, samt skriftligen meddelas fullmäktige.

Kap. VII.

Särskilda stadganden.

§ 43.

rlag 24/3-33 Om medlem av fullmäktige dör eller till följd av bortflyttning eller för annan laga eller av fullmäktige godkänd orsak avgår, innan tiden för hans uppdrag är ute, eller är på grund av skäl, som av fullmäktige godkännes, för minst två månaders tid förhindrad att deltaga i fullmäktiges göromål, bör fullmäktiges ordförande i hans ställe inkalla första därintills ännu icke i anspråk tagna ersättare från den enkla röstgrupp för vilken den avgångna eller förhindrade blivit vald.

Finnes icke ersättare att tillgå för enkel röstgrupp, som hör till förenad röstgrupp, inträder i stället den förenade röstgruppens första därintills ännu icke i anspråk tagna gemensamma ersättare.

Kunna icke genom tillämpning av bestämmelserna i mom. 1 och 2 alla platser bland fullmäktige besättas, handhave fullmäktige tillsvidare i ofullständigt antal sitt värv.

Ersättare tjänstgör såsom fullmäktig under den tid, som för den avgångne skulle hava återstått, eller, därest han trätt i tillfälligtvis förhindrad fullmäktigs ställe, så länge hindret varar.

§ 44.

rlag 25/5-34. Vill någon överklaga val av fullmäktige, göre det i den ordning,

som gäller vid besvär över beslut av fullmäktige. Besvärstiden räknas från dagen för kungörandet av valresultatet.

§ 45.

rlag 21/ -25
llag 14/7-25

Gdokännas besvären och förordnas till nytt val, åligger det centralnämnden att ofördröjligen skrida till valets förrättande, och skall vid valet användas då gällande vallängd. De sålunda valda fullmäktiges uppdrag varar till utgången av det kalenderår, då den kommunala valperioden första gången utlöper, De tidigare valda böra emellertid kvarstå vid sitt uppdrag tills det nya valet verkställts.

Har fullmäktiges antal av en eller annan orsak nedgått så, att detsamma icke utgör tre fjärdedelar av det stadgade antalet, bör fullmäktiges ordförande om förhållandet anmäla hos landskapsnämnden, som, ifall skäl därtill anses förekomma, förordnar om verkställande av fyllnadsval, och skall vid valet användas då gällande vallängd. För de vid valet utsedda fullmäktige väljas likaledes ersättare enligt enahanda grunder som vid ordinarie fullmäktigeval, och iakttages vid dylikt val jämväl för övrigt i tillämpliga delar vad i denna landskapslag är stadgat.

§ 46.

rlag 27/11-17

Är i denna landskapslag för något visst fall utsatt dag helgdag, gälle första helgfria dag därefter såsom för sådant fall bestämd.

§ 47.

llag 31/8-29
s.20)

Kan fullmäktigval eller därtill hörande förberedande åtgärd av någon orsak icke verkställas å tid, som i denna landskapslag stadgas, må landskapsnämnden utsätta ny tid för förrättningen; och vare, därest val icke skett före valperiodens slut, de fullmäktige och ersättare, vilkas verksamhetstid under mellantiden utgår, skyldiga att kvarstå i sitt uppdrag, till dess valet ägt rum och de valdas verksamhet vidtagit.

Har inom den av landskapsnämnden utsatta nya terminen för förrättningen någon kandidatlista icke inlämnats till centralnämnden, skola de hittills varande fullmäktige och ersättarna vara skyldiga att kvarstå även under den nya valperioden, utan avseende därå att de jämlikt därom gällande stadgandenvarit berättigade till befrielse från uppdraget.

§ 48.

rlag 16/1 -35 Vid de proportionella val, som av fullmäktige skola förrättas, ingivas kandidatlistorna till ordföranden för fullmäktige på tid, som av dessa utsatts, och skola i övrigt föreskrifterna i denna landskapslag i tillämpliga delar tjäna till efterrättelse. Såsom centralnämnd fungerar den valnämnd, som därtill utses av fullmäktige.

§ 49.

rlag 27/11 -17 Arvoden åt medlemmarna i centralnämnden och valnämnderna samt övriga av valen föranledda utgifter bestridas av kommunen.

§ 50.

Denna landskapslag, varigenom landskapslagarna den 14 juli 1925 om antagande av lagen om ändring av kommunala vallagen, given den 21 februari 1925, samt den 31 augusti 1929 angående ändrad lydelse av § 47 i landskapslagen om ändring av kommunala vallagen av den 14 juli 1925 upphävas, träder omedelbart i kraft."

Mariehamn den 24 februari 1941.

På stora utskottets vägnar:

Carl Bengtz

Närvarande i utskottet: ordföranden Carl Bengtz samt ledamöterna Bertell, Holmqvist, Oskar Holmström, Larson, Lundqvist, Lennart Mattsson, Nordström, Påvals och Wilén samt suppleanten Carl Holmström.